

VAGGERYDS
KOMMUN

Projektplan för framtagande av strategi för hantering av invasiva arter

Ansvarig förvaltning: Kommunledningskontoret
Ansvarig tjänsteman: Miljö- och hållbarhetsstrateg

1. Versionskontroll

DATUM	FÖRFATTARE	VERSION	ÄNDRINGSBESKRIVNING
2026-09-01	Lina Larsson	1	Upprättande
2026-10-09	Lina Larsson	2	Inarbetade synpunkter från arbetsgrupp

2. Projektets uppdrag

Projektets uppdrag är att ta fram en strategi för hantering av invasiva arter i Vaggeryds kommun.

Huvudansvarig för dokumentet är kommunstyrelsen. Tekniska nämnden har också ett delansvar i både genomförande och framtagande. Därutöver berör dokumentet SÅM, VSBo, Vaggeryds energi, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och miljö- och byggnämnden. Strategin ska beslutas av kommunstyrelsen.

3. Bakgrund

I kommunens miljöprogram (beslutat i kommunfullmäktige) finns det beslutat att kommunen ska planera, bygga och förvalta med hänsyn till biologisk mångfald, ekosystemtjänster och grön infrastruktur. En av åtgärderna i miljöprogrammet är att arbetet med att bekämpa invasiva arter behöver ske under lång tid framöver. Det behöver också vara ett systematiskt och strategiskt arbete. Kommunstyrelsen och tekniska nämnden är ansvariga för uppdraget.

Arbete med att bekämpa invasiva arter har pågått under flera år i kommunen, där mindre insatser görs. Lagstiftningen kring invasiva arter ändras och fler arter blir invasiva som ska bekämpas. Ett samlat och strukturerat arbete behöver göras för att säkerställa att rätt åtgärder görs på rätt plats i rätt tid.

4. Projektets syfte

Strategin ska vara ett styrdokument för hanteringen av invasiva arter i olika delar av kommunkoncernen. Strategins syfte ska vara att hjälpa kommunen att arbeta med att bekämpa invasiva arter på ett systematiskt sätt.

Syftet med strategin ska vara att:

- Strategin ska tydliggöra vilken lagstiftning som finns gällande invasiva arter i Sverige.
- Strategin ska fungera som ett kunskapsunderlag internt i kommunens förvaltningar och kommunala bolag samt för politiker, externa intressenter och allmänheten.
- Strategin ska tydliggöra ansvarsfrågan för hantering av invasiva arter, både inom den kommunala verksamheten och externt.
- Strategin ska innehålla prioriteringar, mål och kostnadsberäkningar för hantering och bekämpning av invasiva arter i Vaggeryds kommun.

5. Mål och delmål

Huvudmål: Målet är att det ska finnas en strategi för hantering av invasiva arter i Vaggeryds kommun framtaget och beslutat i kommunstyrelsen i april 2027.

6. Avgränsningar

Strategin innefattar kärlväxter på land och i vattenmiljöer som finns upptagna i EU-förordningen (1143/2014) samt den nationella förordningen (2026:311) och förekommer i Sverige. För de arter som förekommer i Vaggeryds kommun finns mål, prioriteringar och kostnadsberäkningar för bekämpning framtagna.

7. Koppling till andra projekt

Strategin för hantering av invasiva arter ska ta hänsyn till befintliga och pågående planer, program och styrdokument som rör området. Det gäller till exempel miljöprogram och grönstrukturplan.

8. Projektgrupp och intressenter

Beslutande

Kommunstyrelsen: kommunstyrelsens uppgift är att besluta om att anta strategin för hantering av invasiva arter som styrdokument för kommunens arbete med invasiva arter.

KSAU styrgrupp: styrgruppens uppgift är att stödja projektledaren med rätt beslut och vägledning längs vägen. Styrgruppen godkänner remissversioner av strategin samt hanteringen av inkomna synpunkter. Styrgruppen godkänner det förslag till strategi som skickas till kommunstyrelsen för beslut.

Remissinstanser

Nämnder och kommunala bolagsstyrelser: berörda nämnder och styrelser får strategin på remiss och får möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Nämnder och styrelser kan också under arbetets gång få information från de tjänstepersoner på sin förvaltning som deltar i arbetet med att ta fram strategin.

Deltar i framtagandet

Projektgrupp:

Lina Larsson, miljö- och hållbarhetsstrateg: projektledare och sakkunnig

Hans Göransson, gata-parkchef: representant från tekniska kontoret och sakkunnig

Representanter från övriga förvaltningar och kommunala bolag:

Kommunen ansvarar för att ta bort och förhindra spridning av förbjudna arter från sin egen mark och egna fastigheter. I skötsel av parker och andra grönytor kan kommunen förebygga användning och spridning av invasiva arter. För detta ansvarar både gata-parkenheten och fastighetsenheten på tekniska kontoret samt VSBö.

I planeringen av nya områden för samhällsutveckling behöver förekomsten av invasiva arter beaktas, likaså i arbetet med försäljning av kommunal mark.

Kommunen ska också se till att avfallet från invasiva främmande växter hanteras så att det förstörs och inte i sig blir en spridningskälla. För detta har SÅM ett viktigt ansvar, tillsammans med kommunen.

Miljö- och byggförvaltningen utför tillsyn inom olika områden, dock inte särskild tillsyn av invasiva främmande arter. Tillsyn som görs inom exempelvis avfallshantering, livsmedel, växtskydd och växtnäring kan innebära att invasiva främmande arter påträffas eller att hantering av sådana arter uppmärksammas, vilket kan behöva hanteras inom ramen för den ordinarie tillsynen och vid behov i samverkan med länsstyrelsen.

Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för vandringsleder och badplatser i kommunen vilket är platser där invasiva arter kan förekomma.

Arbetsmarknadsenheten har under tidigare år varit delaktiga i arbete med att bekämpa den invasiva arten jättebalsamin.

9. Beskrivning av genomförandet

9.1 Tillvägagångssätt

Arbetet med att ta fram en strategi kommer att förankras och stämmas av med representanter från olika förvaltningar, kommunalförbund och kommunala bolag i respektive sakområde. För stöd i sakfrågor finns Länsstyrelsen i Jönköpings län och Naturvårdsverket.

9.2 Tids- och aktivitetsplan

Projektet förväntas kunna påbörjas i oktober 2026 och avslutas i april 2027 (beslut i kommunstyrelsen).

9.3 Rapportering och uppföljning

Arbetet med att ta fram en strategi för hantering av invasiva arter kommer att stämmas av med representanter från berörda förvaltningar och kommunala bolag samt KSAU vid behov under arbetets gång.

9.4 Kommunikation

Projektets framdrift kommer att kommuniceras med berörda parter. Representanter från berörda förvaltningar som ska bidra till utformandet av strategin kommer att få information och återkoppling via möten samt e-post/telefon. Kommunikationen kommer att sparas som mötesanteckningar och göras löpande under projektets gång. Dokumentation kommer att ske i Avima.